

УДК 338.48

Бичков В.В.

студент гр. МТЕ-132м

Національний університет «Запорізька політехніка»

м. Запоріжжя, Україна

наук. кер. – к.е.н., доцент Корнієнко О.М.

ВІДНОВЛЕННЯ ТУРИСТИЧНОГО БІЗНЕСУ В ПОВОЄННИЙ ЧАС

Війна спустошила сферу туризму, порушила фінансові, енергетичні та продовольчі ринки, спричинила шалену інфляцію по всьому світу. Туристичний бізнес у центральній, східній та південній Україні повністю припинився перші місяці повномасштабного російського вторгнення. З огляду на такі тенденції питання відновлення туристичного бізнесу, зокрема у повоєнний період, є особливо актуальним в умовах сьогодення.

У березні 2022 р. українська влада почала заохочувати бізнесменів повертатися до роботи, якщо це можливо та безпечно. Сплачуючи податки, бізнес наповнює державний бюджет, забезпечує людей робочими місцями,

забезпечує населення необхідними товарами чи послугами. Отже, відкриваючи чи відновлюючи бізнес, підприємці виконують соціальну місію [1].

У регіонах, що знаходяться у відносному тилу, туристичний бізнес поступово стабілізується, турфірми організовують пізнавальні тури у Львівській, Івано-Франківській, Закарпатській та Тернопільській областях. Це короткотривалі виїзні тури, як правило, для внутрішньо переселених осіб. Відновлюються та стають популярними екскурсійні тури до музеїв та замків.

Держава зробила ряд заходів для допомоги підприємствам у роки війни, в тому числі, для туристичного бізнесу. В основному, ці ініціативи стосуються податкових пільг. Запроваджено нову єдину ставку податку 2% замість 5% – її можуть встановити існуючі та нові ФОП 3-ї групи. Головна умова переходу – річний дохід не більше 10 млрд гривень. Платники цієї групи звільнені від сплати ПДВ, але дане звільнення від сплати ПДВ не поширюється на імпорт. Багато підприємств туристичного бізнесу скористалися даною пільгою, і сплачували 2% від обороту [2].

Держава звільнила всіх ФОПів від сплати ЄСВ за себе та за штатних працівників, призваних на військову службу за мобілізацією. А ФОП 1-2 групи також звільняються від сплати єдиного податку. Штрафні санкції за несплату податків, неповну або своєчасну сплату, неподання звітності відсутні. Також відсутні документальні перевірки щодо сплати ЄСВ. Однак якщо у підприємців є можливість, то краще сплатити всі податки.

Важливим кроком для підприємців готельного та туристичного бізнесу стало відтермінування масового впровадження касових апаратів. Будь-які штрафи за невикористання касових апаратів під час воєнного стану скасовані. Тому підприємці, які займаються готельним та туристичним бізнесом, можуть не переживати, якщо не встановили РРО або використовують його з помилками.

Після завершення збройного конфлікту виникне питання відновлення туристичного бізнесу у зонах післявоєнних дій, а також відновлення туристичної галузі на національному рівні. Вважаю за доцільне погодитися з думкою авторського колективу А. Моца, С. Шевчук, Н. Середа [3], котрі вбачають

перспективними напрямками післявоєнного відновлення туристичного бізнесу в Україні такі:

- 1) розвиток активних видів туризму, таких як зелений, спортивний, медичний, діловий, освітній, а також військовий, воєнний, мілітарі-туризм;
- 2) підвищення зацікавленості іноземних туристів пам'ятками та знаковими місцями в Україні після війни;
- 3) розроблення та реалізація загальнонаціональних та міжнародних програм підтримання туристичного бізнесу;
- 4) поглиблення міжнаціональної взаємодії у сфері туризму;
- 5) розроблення нових технологій проектування та реалізації туристичних продуктів.

Отже, у повоєнному відновленні туристичного бізнесу в Україні варто опиратись на підтримку національних та міжнародних організацій шляхом розробки та реалізації різноманітних програм та проектів, потрібно розробляти та створювати стратегії відновлення у постраждалих регіонах, залучити до модернізації країни міжнародних експертів, досвід багатьох країн, в яких відбувалися військові дії.

Література:

1. Ринок HoReCa під час війни: поточний стан та ключові тенденції. *Вокс Україна*. URL: <https://voxukraine.org/rynok-horecapid-chas-vijny-potochnyj-stan-ta-klyuchovi-tendentsiyi/> (дата звернення: 10.10.2023).
2. Діагностування стану українського бізнесу під час повномасштабної війни Росії з Україною. *Український соціологічний портал*. URL: <https://usp-ltd.org/diahnostuvannia-stanu-ukrainskohobiznesu-pid-chas-povnomasshtabnoi-vijny-rosii-z-ukrainoiu/> (дата звернення: 13.10.2023).
3. Моца А.А., Шевчук С.М., Серeda Н.М. Перспективи післявоєнного відновлення сфери туризму в Україні. *Економіка та суспільство*. 2022. Вип. 41. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-41-31> (дата звернення: 11.10.2023).